

HISTORIE NETSCAPE

VZESTUP A PÁD NEJZÁSADNĚJŠÍHO WEBOVÉHO PROHLÍŽEČE

TOMÁŠ HAVLÍK
23. KVĚTNA 2014

1 Počátky

Historie prohlížeče Netscape sahá do roku 1992, kdy Marc Andreessen, student počítačových věd na Univerzitě v Illinois, dal vzniknout společně s kolegou prvnímu grafickému webovému prohlížeči¹ Mosaic. World Wide Webu byly v té době pouhé dva roky a sloužil především k předávání informací v akademické sféře.

Po dokončení prací na prohlížeči Mosaic se Marc přesunul do Silicon Valley a zanedlouho založil společnost Mosaic Communications, později známou jako Netscape Communications Corporation. První beta verze prohlížeče Netscape spatřila světlo světa v říjnu 1994, o dva měsíce později pak vyšel finální produkt. Web se konečně stal masovou záležitostí.

$$\xi = \int_{-1}^1 \left(\frac{4}{\cos 0^\circ} - x^2 \right) dx \quad (1)$$

1: Aproximace plochy černé planety v logu Netscape při rozměru strany 2 jednotky.

2 Konkurence

V té samé době se však na oblast webu zaměřil i jistý softwarový gigant – společnost Microsoft. Shodou okolností právě finišoval vývoj nových Windows a Bill Gates viděl v internetu dokonalého společníka operačního systému. Redmondská společnost si licencovala Mosaic a začala vyvíjet Internet Explorer (obr. 1).

Obrázek 1: Ikonky vybízející ke stažení dvou navzájem konkurujících si prohlížečů.

Microsoft tehdy také začal s používáním proslule známých špinavých taktik. Dle slov Jamese Barksdale, tehdejšího vedoucího ředitele Netscape Communications, usiloval výrobce Windows o zastavení prací na prohlížeči Netscape pro Windows 95 výměnou za ponechání relativně malého trhu, který zahrnoval ostatní operační systémy, plně v rukou Netscapu.[1] Je vhodné zmínit, že webový prohlížeč Netscape Navigator byl v této době dostupný na následujících platformách:

- Microsoft Windows 3.11, 95, NT
- Mac OS
- GNU/Linux
- OS/2
- Solaris

¹Jednalo se o první prohlížeč, který umožňoval zobrazovat obrázky v interním okně. Prvním webovým klientem s GUI je Erwise, vydaný v dubnu 1992.

Další strategií Microsoftu bylo podmanění si výrobců OEM² počítačů. Těm bylo vyhrožováno, že pokud nahradí ikonu Internet Exploreru právě Netscape Navigátorem, bude jim odebrána licence na Windows 95.[2] Internetový prohlížeč se tehdy stal nedílnou součástí tohoto operačního systému. Tyto kroky vyvrcholily v soudní proces s názvem United States v. Microsoft Corp. který se zabýval zneužitím monopolního postavení na trhu internetových prohlížečů.

3 Nadčasový produkt

Netscape se však neohroženě řítit dál a po raketovém nástupu v roce 1995 dosáhl svého vrcholu na grafech uživatelů těsně pod hranicí 80 %. Nikdo tehdy netušil, že za deset let se bude stejný výkon opakovat, tentokrát však v barvách Internet Exploreru.

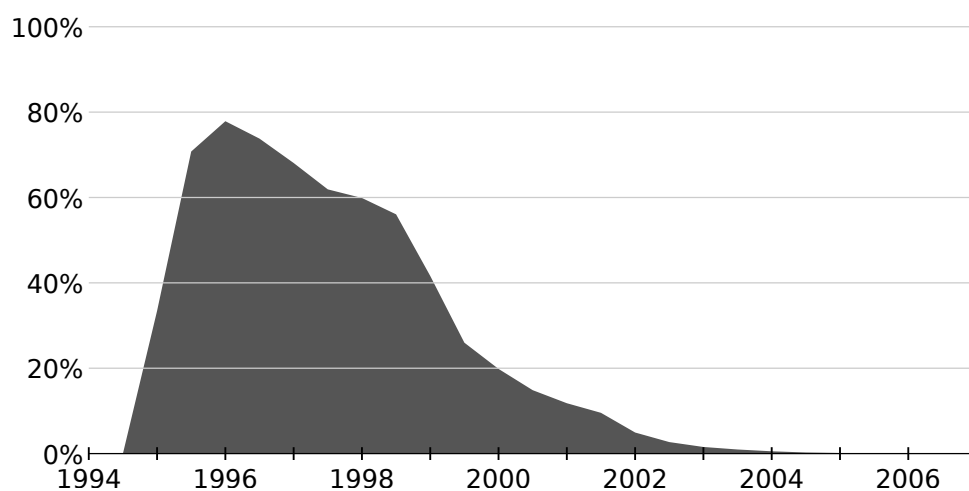

Obrázek 2: Webový prohlížeč Netscape Navigator ve verzi 4.04 běžící pod Windows 95.

Prohlížeč přinesl řadu vylepšení, některé z nich můžeme vidat do dnešních dnů. Kromě kontroverzního tagu `<blink>` se jedná například o využití rámových elementů, jazyk JavaScript nebo podporu cookies. Od verze 3.0 se Netscape začal nabízet ve dvou verzích. Základní verze, nazvaná Standard Edition nebo také Netscape Navigator (obr. 2), obsahovala pouze webový prohlížeč. Gold Edition, později přejmenovaná na Netscape Communicator, pak obsahovala také e-mailový klient, čtečku diskuzních skupin a WYSIWYG³ editor stránek.

²Original Equipment Manufacturer – výrobce zařízení, jež využívá komponenty jiných výrobců

³What You See is What You Get – „co vidíš, to dostaneš“

Obrázek 3: Tržní podíl prohlížečů z rodiny Netscape v letech 1994–2007

	1/98	3/98	6/98
Netscape	61 %	57 %	52 %
Microsoft	36 %	42 %	46 %

Tabulka 1: Tržní podíl Netscape a Microsoftu v první polovině roku 1998.[3]

Postupem času se však náskok Netscapu rapidně snižoval (obr. 3) a na vedoucích příčkách jej v roce 1998 nahradil Internet Explorer. Ten samý rok ztrátovou Netscape Communications Corporation odkoupila společnost America Online (AOL) za 4 miliardy dolarů.

4 Otevřená budoucnost

Na počátku roku 1998 bylo rozhodnuto o přepsání a uvolnění kódu ke Communicatoru. Tentýž rok vzniklo renderovací jádro Gecko a „nástupnický“ webový prohlížeč Mozilla⁴. Ten se postupem času oprostil o nadbytečné funkce, a jakožto samostatný prohlížeč Firefox vyrazil do druhé války browserů, kde o deset let později vystřídal léta neohrožený Internet Explorer. Žezlo se tak alespoň na chvíli vrátilo do parátů ještěra.

```
nsNode* nsRBTTree::Last(nsNode& aNode){
    nsNode* result=0;

    if(mRoot) {
        result=mRoot;
        while(result->GetRightNode()) {
            result=result->GetRightNode();
        }
    }
    return result;
}
```

Listing 1: Ukázka kódu Mozilly – výběr posledního uzlu v červeno-černé stromové struktuře.

⁴Složenina slov Mosaic a Godzilla. Původně šlo o jádro Netscape, následně dostal toto pojmenování nový webový prohlížeč z dílny společnosti.

Reference

- [1] CUSUMANO, Michael A. *Competing on Internet Time: Lessons From Netscape And Its Battle With Microsoft*. Free Press, 2000. ISBN 978-0684863450.
- [2] Netscape: A history. In *BBC News World Edition* [online]. British Broadcasting Corporation, 2000 [cit. 23. května 2014]. Dostupné z: http://news.bbc.co.uk/2/hi/in_depth/business/2000/microsoft/635689.stm
- [3] Behind the numbers: Browser market share. In *CNN Technology* [online]. Cable News Network, 1998 [cit. 23. května 2014]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/TECH/computing/9810/08/browser.idg/>